

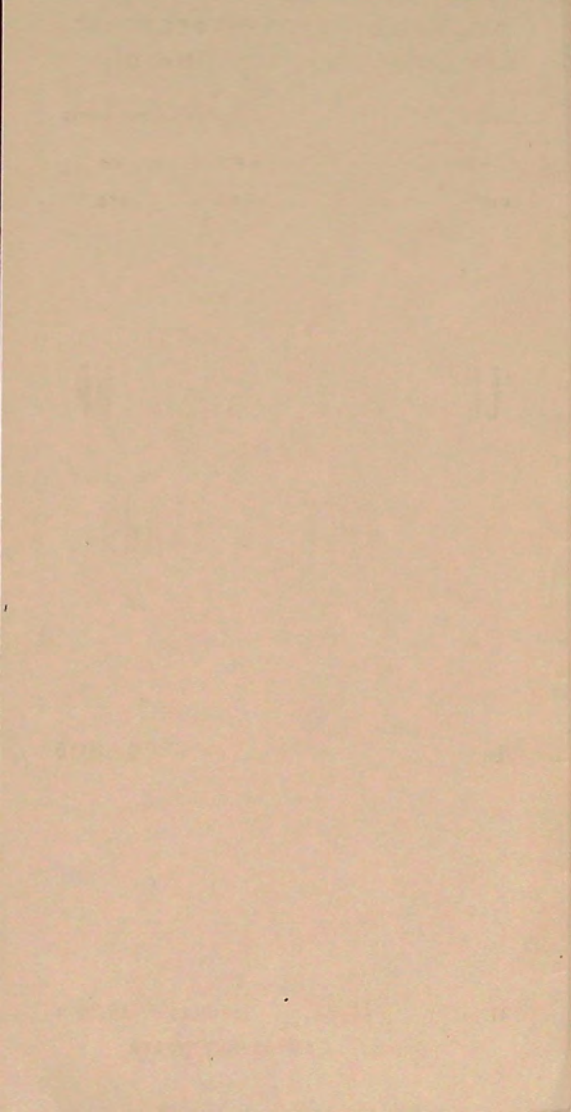
ХІХ МЕЖДУНАРОДЕН ФЕСТИВАЛ
МАРТЕНСКИ МУЗИКАЛНИ ДНИ
17 МАРТ - 31 МАРТ 1979 Г. РУСЕ-БЪЛГАРИЯ

К 7/М 45

120000868644

ХІХ МЕЖДУНАРОДЕН ФЕСТИВАЛ
„МАРТЕНСКИ МУЗИКАЛНИ ДНИ“
РУСЕ — 1979 год.

Посветен на 35-годишнината на
социалистическата революция в България

СИМФОНИЧЕН ОРКЕСТЪР
НА
БЪЛГАРСКОТО РАДИО

Диригент — н. а. **ВАСИЛ СТЕФАНОВ**

Регионална библиотека
"Любен Каравелов"

120000868644

31 март — събота Начало — 19,30 ч.
Зала — Дом на културата

447944

ЛИЛЧО БОРИСОВ —

Концерт за ударни и оркестър

Andante lento — Allegro

Andante lento

Allegro giusto

ВЕСЕЛИН СТОЯНОВ —

Концерт за цигулка
и оркестър

Un poco meno

Andante

Ritmico

Солист — ВАЛЕНТИН СТЕФАНОВ

АЛЕКСАНДЪР РАЙЧЕВ —

Оратория — кантата

„България — бяла, зелена,
червена“

Рецитатор — з. а. ВАСИЛ СТОЙЧЕВ

С участието на Смесен хор
на Българското радио

Диригент на хора —

з. а. МИХАИЛ МИЛКОВ

ЛИЛЧО БОРИСОВ (1925)

КОНЦЕРТ ЗА УДАРНИ И ОРКЕСТЪР

Лилчо Борисов принадлежи към поколението български композитори, което формира своите творчески позиции и мироглед в началото на 60-те години. Висшето си музикално образование получава в чужбина — завършва Миланската консерватория „Джузепе Верди“ със специалностите композиция и кларинет. Но този факт не го отчуждава от еволюционните процеси в българската музика, напротив — днес творчеството на Лилчо Борисов се разглежда като частна изява, като функция на тези процеси.

Без да е голямо по обем, творчеството на Л. Борисов носи белези на индивидуалност и своеобразие. Той спада към композиторите, познаващи практически великолепно цялата гама от инструментални възможности на оркестъра. Сам дългогодишен солист на Софийската филхармония, Борисов борави със свобода и професионално умение с колористичната игра на оркестровите тембри. Соната за цигулка и пиано (1965), Духов квартет, „Космически сцени“ (1968), Концерт за цигулка и камерен оркестър (1972), Концерт за духов оркестър „Софийски сцени“ (1974) — неговите опуси разкриват една развиваща се възходяща творческа биография. Музикално-естетическите идеи на Л. Борисов, стремящ се винаги към оригиналност, находчиви хрумвания, излъчващи особена жизненост, са подчинени по-скоро на оветлата празнична атмосфера (не е чужд и на известна афористичност на музикалния израз) или на съзерцателното лирично обагрено

настроение, отколкото на конфликтната драматургия. Наред с всичко това се налага и усещането за умишлено търсената от композитора демократичност на музикалните форми и непосредственост на внушението.

Една от последните творби на Л. Борисов — КОНЦЕРТ ЗА УДАРНИ И ОРКЕСТЪР, е създадена през 1977 г. и представена на прегледа „Нова българска музика '78“ (премирана с Първа награда на същия преглед). Онова, което впечатлява в тази творба, е свежият интонационен език, оригинално третираната партия на ударните инструменти (възложена на един изпълнител). Самият подбор на инструментариума в Концерта предполага естествено и присъствието на метроритъма като организиращ, формообразуващ фактор (умело дозиран от автора). Търсенето на цялостно спонтанно въздействие вероятно е довело композитора до необходимостта да разчупи музикалния език и с елементи от джаза.

ВЕСЕЛИН СТОЯНОВ (1902 — 1969)

КОНЦЕРТ ЗА ЦИГУЛКА И
ОРКЕСТЪР

Биографията на Веселин Стоянов предлага твърде интересни факти, отнасящи се не само до неговото творчество, но и до всички онези моменти в българската музикална култура, които се свързват с изявите на композитора. 1926 година донася на младия тогава творец опещиализация в Австрия; от 1945 г. В. Стоянов е вече професор по

композиция в Българската държавна консерватория, изпълнявайки по-късно и длъжността ректор в същия музикален институт; през сезона 1953—54 г. композиторът става директор на Софийската народна опера; редовни ангажменти на международни музикални конгреси, конкурси и фестивали — това са измеренията на една удивително многостранна и съдържателна дейност, респектираща с голямата дарба, високата ерудиция и култура на този крупен творец в българската музика.

Въпреки богатата жанрова основа на неговото творчество (той пише във всички жанрове на музикалното изкуство), и Веселин Стоянов, както всеки творец, има своя шедьовър — творба, която в съзнанието на слушателите се отъждествява с личността на композитора. За В. Стоянов тя е „Бай Ганьо“ — това е блестящата изява на един музикален стил, реализиран спонтанно, самобитно, синтезиращ в себе си всички компоненти на авторската индивидуалност. Симфоничната сюита „Бай Ганьо“ е щастливото музикално попадение на автора (без да се игнорира високата художествена стойност и на останалите творби на Стоянов: клавирните концерти, две симфонии, „Празнична увертюра“, симфоничната поема „Кървава песен“, опери, балет, камерни творби). Подобно безспорно композиционно попадение представлява и Концертът за цигулка и оркестър, който е един от най-изпълняваните и популярни цигулковы концерти в българската музикална литература. Написан през

1948 г., той фокусира чертите на инструменталния концертен стил на автора — ликуваща празничност, виртуозност, рахманиновска патетика, мащабност.

КОНЦЕРТЪТ ЗА ЦИГУЛКА носи светлата атмосфера на лирико-танцуващата образност, властваща неотменно над целия тричастен цикъл, като всяка част обогатява с нови елементи и страни основното лирическо настроение. Така, докато в първата част доминира сферата на богато нюансирания размисъл (I тема) и патос на лирическото изживяване (II тема), втора част въвежда в атмосферата на светла печал и сдържано чувство, трета част изгражда един виртуозен, блестящо оркестриран, танцуващ финал. Щедра мелодическа инвенция, богато орнаментирана мелодика, ярък тематизъм, bravurност на бързите теми (особено в токатния ритъм на III част) — особености на концерта, които са представителни за стила В. Стоянов и са материален израз на неговата оптимистична и дълбоко демократична музикално-естетическа концепция.

ОРАТОРИЯ — КАНТАТА
„БЪЛГАРИЯ — БЯЛА, ЗЕЛЕНА,
ЧЕРВЕНА“

Ярката гражданска ангажираност и проблемност има особено място в творчеството на н. а. Александър Райчев. Последната кантатно-ораториална творба на композитора — „България — бяла, зелена, червена“ идва, за да продължи (като естествен резултат) индивидуалната музикално-идейна линия в творческата еволюция на композитора — от Първата симфония „Той не умира“ и „Новият Прометей“ (Втора симфония), през „Устреми“ (Трета симфония), оперите „Мост“, „Тревога“ и пр. В такъв смисъл, „България — бяла, зелена, червена“ е явление в българската музика, що се отнася до активното идейно-емоционално въздействие със средствата на музиката и нейните възможности за политическа пропаганда. Дори самият автор не се опитва да прикрие и тушира плакатността и тържествения патос на творбата — те са търсено, но и естествено намерено музикално-поетично решение.

Избраният инструментален състав (медни духови инструменти и ударни инструменти) инспирира действеното, активно-волево начало в творбата. Ораторията се изгражда в широка образно-емоционална гама, сменяща суровата лирика с мъжествения настъпателен порив, одържания размисъл с патетиката на изживяването. Но като общ тон в цялата творба се налага светлият оптимизъм и вяра в бъдещето на комуни-

стическа България, афиширани непосредствено, директно и открито. С подобна активност е пропито дори „ламентото“ — носител на една от основните смислови функции в произведението, със силен емоционален израз, еволюиращ във възходяща йерархия на чувството от спомена за подвига на героите до апотеоз на тяхната саможертва, възвеличаващ „Негово Величество Човека“.

Силата на мащабното художествено въздействие има своя източник и в поетичната основа на ораторията. Стиховете на Димитър Методиев са отправен пункт на музикалните идеи и в голяма степен имат обективизираща музикалната драматургия функция. Композиторът не се ползува в своето произведение от една—единствена поетична творба на Методиев. Райчев „монтира“ в динамичен план фрагменти от поезията на Методиев, по драматургичната логика на възторжено-патетичната политическа идея. Това дава възможност на композитора свободно, с едри музикални щрихи да конструира своето художествено обобщение в един действителен музикално-поетичен възпев, имащ широк социален адрес.

